

En skomagers værksted genopstår

Af Michael Christensen.

Ved Orla Skomagers død i januar 2013 mistede Holstebro et af de sidste originale værksteder fra en svunden tid. Alt interiør og værktøj var som hentet ud af en anden tidsalder, og selv priserne var fra dengang!

Orla ”Skomager” Risom Nielsen blev født i 1930 på Scaumburgvej, og boede i det selvsamme hus til sin død i januar 2013. Orla var søn af skomager Søren Risom Nielsen, der startede i 1927 med egen forretning i Skolegade. Ved forretningen start udtalte en af gadens mange skomagere, at det blot ville blive et spørgsmål om få uger, før nøglen skulle drejes. Det blev stik modsat, for Risoms skomagerværksted blev den eneste, der overlevede ind i det nye årtusind. Til trods for at pensionsalderen blev nået for mange år siden, så lukkede og slukkede Orla ikke, før helbredet krævede det i 2011.

Omkring 1944 flyttede forretningen til Nørregade 52, og straks efter konfirmationen startede Orla med at reparere sko ved sin far. Skolegangen og Orla var to uforenelige størrelser, så nu da muligheden bød sig for praktisk arbejde, greb Orla den straks. Af samme årsager som med skolens udfordringer blev det heller aldrig til et svendebrev i faget.

Men fordi skolegangen trykkede, behøvede skoen jo ikke gøre det samme. Orla Skomager satte stor ære i at lave et ordentligt stykke arbejde, hvilket kunderne værdsatte med en trofasthed gennem

Skomager Orla Risom Nielsen i værkstedet i Sct. Jørgens gade.

Nørregade 52 hvor skomager Søren Risom Nielsen havde forretning fra ca. 1944. Sønnen Orla overtog i midten af 1950'erne

årtier. Orla kunne fortælle om de hårde år under besættelsen, hvor ordentligt læder var en stor mangelvare. Til tider måtte vi købe skind, der ikke var færdiggårvede, bare for at have noget at arbejde med. På et tidspunkt blev der brugt presset pap til hælene, hvilket selvfølgelig kun holdt til første regnvejrsdag!

Orlas arbejdsomhed var også velkendt blandt kollegaerne i byen. Skomager Jensen fra Sønderlandsgade kom forbi

forretningen en dag for at låne Orla for en kort periode til noget hastearbejde for Dragonregimentet. Det blev så til fire år med dobbelt beskæftigelse, men som Orla smågrinende fortalte, så var man jo ung dengang!

Orla "Skomager" overtog forretningen i midten af 1950'erne ved faderens sygdom, men stigende husleje i Nørregade gjorde sit til, at der måtte kigges efter nye lokaler. Resten af forretningens levetid var i baggården på Sct. Jørgens Bakke på de ca. 12 kvadratmeter. Når man tog i døren, lød den lille dørklokke, som et signal til en rejse til en sand tidslomme. Her sad Orla med sit forklæde trofast bag sin læst, og reparerede endnu en sko. De mange års erfaring udviklede en god sans for at lave små dimser og beslag, der kunne lette det daglige arbejde. Denne tidslomme var ikke kun begrænset til arbejdsmetoderne. Selv priserne på det store skilt bakerst i butikken var som tilbage i 1970'erne! Jeg tog en femmer for at blokke skoene, for det havde jeg jo altid gjort, fortalte Orla, men der var godt nok en kunde, der sagde, at et andet sted i byen tog de ti gange så meget. Ved aflevering af sko til reparation stod folk ofte og ventede på en form for kvittering, men tørt kom det altid fra Orla, at skoene var klar på fredag. Måske var dette grunden til, at mange glemte deres sko efterfølgende. Det gjorde Orla "Skomager" ikke! Ved oprydningen af lokalet i 2013 lå der nemlig dusinvis af uafhængte sko tilbage.

Livet som selvstændig betød altid meget for Orla. Som han sagde, så var det jo dejligt passe sig selv. Det med at arbejde med andre, skal man jo vænne sig til. Her var der ingen til at bestemme over en. Og så kom der jo altid nogen forbi og hilste på en i løbet af ugen! Mange folk købte generelt for billige sko, som ikke var værd at reparere på. Vi kaldte det Sølle Sørenskø. Min far sagde altid, at købte man for billige sko, så købte man alligevel for dyre, for de ville aldrig holde! Det blev et af Orla Skomagers sidste ønsker, at værkstedet skulle skænkes til Holstebro Museum med henblik på at bruges i udstillingsøjemed. Holstebro Museums nyhedsmontre vil i 2014 vise genstandene fra denne ene hjemtagning.